

Załącznik do Uchwały nr 23/2015 Komitetu Monitorującego Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie przyjęcia sektorowych kryteriów wyboru projektów dla wybranych typów projektów w ramach działania 2.4 Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

Typ projektu: Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych

Podtyp: Działania o charakterze dobrych praktyk, związane z ochroną zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych

Tryb wyboru: konkursowy

Dodatkowe kryteria formalne

Nr	Nazwa Kryterium	Opis Kryterium	TAK/NIE
11.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania oraz wymogami formalnymi określonymi w ogłoszeniu o konkursie , a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze na którym realizowany będzie projekt ¹	Ocenie podlega czy zasadność realizacji projektu została potwierdzona przez właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (w przypadku projektów ponadregionalnych) lub rady naukowej parku narodowego w przypadku projektów w parkach narodowych. Opinia powinna odnosić się do kwestii zgodności projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem <i>Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF), Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań na lata 2014-2020</i> oraz wskazywać na brak sprzeczności z zatwierdzonymi planami ochrony bądź planami zadań ochronnych obszarów chronionych lub programami ochrony gatunku lub siedliska.	
13.	Aktualność danych empirycznych wykorzystanych do uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Ocenie podlega czy wykorzystane do uzasadnienia realizacji projektu dane empiryczne (pozyskane w wyniku badań terenowych lub na podstawie dostępnej literatury fachowej) są aktualne tj. nie starsze niż 15 lat.	
14.	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu tj. czy Wnioskodawca dysponuje ekspertami merytorycznymi z dziedziny objętej wnioskiem, którzy mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze lub czy Wnioskodawca deklaruje, iż zostaną oni zatrudnieni przed rozpoczęciem realizacji projektu. Ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.	

¹ Ocena dokonywana jest w oparciu o dodatkowy formularz wypełniany przez służby ochrony przyrody. Wzór formularza stanowi załącznik do regulaminu konkursu.

Kryteria merytoryczne I stopnia

Nr	Kryteria	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Max. punktacja
1.	Wpływ projektu na realizację działań ochronnych wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska	<p>Realizacja projektu pozwoli na wdrożenie działań wskazanych w dokumentach zarządczych dla danego gatunku/siedliska tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – programie ochrony gatunków; – planie ochrony; – planie zadań ochronnych. 	<p>3 p. – realizacja projektu pozwoli na wdrożenie działań określonych w formalnie przyjętym dokumencie (plan ochrony, plan zadań ochronnych, program ochrony gatunku);</p> <p>2 p. – realizacja projektu pozwoli na wdrożenie działań określonych w niezatwierdzonym dokumencie (projekt planu ochrony, planu zadań ochronnych, programu ochrony gatunku);</p> <p>0 p. – realizacja projektu dotyczy działań innych niż określone w formalnie przyjętym dokumencie/projekcie dokument (planu ochrony, planu zadań ochronnych, programu ochrony gatunku) lub dla obszaru objętego zakresem projektu nie istnieje ww. dokument lub jego projekt.</p>	5	15
2.	Znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody	<p>Wnioskodawca przedstawił konkretne problemy dotyczące potrzeb ochrony przyrody (na poziomie gatunków, siedlisk lub ekosystemów), których dotyczy planowany projekt.</p> <p>Zdiagnozowane potrzeby są oparte na wiarygodnych danych empirycznych wraz ze wskazaniem źródeł informacji.</p>	<p>4 p. – działania dotyczą ochrony przyrody, uzasadnienie realizacji projektu oparto na wiarygodnych i aktualnych danych pozyskanych w wyniku badań terenowych lub na podstawie dostępnej literatury fachowej, nie starszych niż 3 lata, gdy projekt dotyczy ochrony gatunku lub nie starszych niż 5 lat, gdy projekt dotyczy ochrony siedlisk;</p> <p>3 p. – działania dotyczą ochrony przyrody, uzasadnienie realizacji projektu oparto na wiarygodnych danych pozyskanych w wyniku badań terenowych lub w oparciu o literaturę przedmiotu bazującą na badaniach starszych niż 3 lata w przypadku ochrony gatunku lub starszych niż 5 lat w przypadku ochrony siedliska;</p> <p>0 p. – projekt dotyczy ochrony przyrody, ale uzasadnienie potrzeby jego realizacji jest niekompletne lub uzasadnienie nie uwzględnia wyników obserwacji terenowych (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>	5	20
3.	Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	<p>Zaplanowane działania są adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb (w tym np. warunków terenowych, potrzeb ochronnych gatunków, siedlisk lub ekosystemów).</p> <p>Zaplanowane w ramach projektu zadania oraz</p>	<p>4 p. – całość zaplanowanych zadań jest w pełni adekwatna do potrzeb i niezbędna z punktu widzenia realizacji założonych celów, a proponowane metody są w pełni trafne i zasadne, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) jest spójna z istniejącym zagospodarowaniem terenu, i wykorzystuje w maksymalnym stopniu materiały o charakterze</p>	5	20

		<p>zastosowane metody są trafne i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów oraz opierają się na działaniach o potwierdzonej skuteczności.</p> <p>Jeśli w projekcie zaplanowano działania o charakterze inwestycyjnym, ocenie podlega dobór materiałów użytych do realizacji przedsięwzięcia pod względem zapewnienia trwałości walorów przyrodniczych i bezpieczeństwa ludzi, a także brany jest pod uwagę charakter planowanej inwestycji.</p> <p>W ramach działania preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie materiałów naturalnych².</p> <p>Wykorzystanie innych materiałów jest dopuszczone.</p>	<p>naturalnym;</p> <p>3 p. – zaplanowane zadania są w pełni adekwatne do potrzeb i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów, ale proponowane metody nie są w pełni trafne i zasadne, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) nie w pełni odpowiada istniejącym warunkom w terenie, istnieje możliwość wykorzystania materiałów naturalnych w większym stopniu, zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji;</p> <p>2 p. – część zaplanowanych zadań i/lub metod nie jest w pełni adekwatna do potrzeb i niezbędna z punktu widzenia realizacji założonych celów, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) nie jest w pełni adekwatna do istniejących warunków w terenie, istnieje możliwość wykorzystania materiałów naturalnych w większym stopniu, zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji;</p> <p>0 p. – całość zaplanowanych zadań jest nieadekwatna do potrzeb i/lub zaplanowane działania/metody są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>		
4.	Komplementarność podejmowanych działań	<p>Proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się w celu zagwarantowania efektywnej, kompleksowej i trwałej ochrony gatunków i siedlisk). Pod uwagę brane są działania przeprowadzane przed rozpoczęciem realizacji projektu, o ile podtrzymują pożądane efekty dla ochrony przyrody.</p> <p>O przyznaniu punktów decyduje wysokość udziału działań komplementarnych w kosztach projektu, pod warunkiem zaakceptowania ich kwalifikowalności.</p>	<p>2 p. – $\geq 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 3 lat w przypadku ochrony gatunku lub w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony siedliska;</p> <p>1 p. – $\geq 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony gatunków lub w ciągu ostatnich 8 lat w przypadku ochrony siedlisk;</p> <p>0 p – $< 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska.</p>	2	4
5.	Wykorzystanie w projekcie rozwiązań sprawdzonych w projektach wdrażanych w ramach instrumentu	<p>Ocenić podlega czy proponowany projekt wykorzystuje rozwiązania o udowodnionej skuteczności zastosowane w ubiegłych latach w ramach projektów finansowanych z instrumentu LIFE.</p>	<p>Projekt wykorzystuje rozwiązania z projektów LIFE:</p> <p>1 p. – tak;</p> <p>0 p. – nie.</p>	2	2

² Materiały naturalne – materiały pozyskiwane ze źródeł naturalnych, których nie otrzymuje się w drodze syntezy chemicznej oraz innych złożonych procesów technologicznych.

	LIFE				
6.	Projekt stanowi element planu finansowego projektu zintegrowanego LIFE	Ocenię podlega czy proponowany projekt został uwzględniony w planie finansowym projektu zintegrowanego LIFE ³ .	Projekt stanowi element planu finansowego projektu zintegrowanego LIFE: 1 p. – tak; 0 p. – nie.	1	1
7.	Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	Zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania Wnioskodawca opisał, jakie są warunki utrzymania efektów projektu po jego zakończeniu i w jaki sposób zamierza uzyskać ten stan. Zidentyfikowano najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanowano adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.	2 p.– zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, zidentyfikowano najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanowano adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka, wnioskodawca przedstawił kompletną listę i realistyczny harmonogram uzyskania wszystkich niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji; 1 p. – osiągnięcie i utrzymanie efektów ekologicznych jest realne, ale identyfikacja zagrożeń i zaproponowane sposoby minimalizacji są niewystarczające lub/i przedłożona lista niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji jest niekompletna, lecz jest realne uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji); 0 p. – osiągnięcie i utrzymanie efektów ekologicznych jest nierealne, identyfikacja zagrożeń i zaproponowane sposoby minimalizacji są niewystarczające lub/i przedłożona lista niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji jest niekompletna, nierealne jest uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji (konieczność wdrożenia rekomendacji).	4	8
8.	Znaczenie gatunku lub siedliska dla europejskich lub krajowych zasobów	Przeważająca część działań przewidzianych w projekcie ma na celu wsparcie gatunku, siedliska lub ekosystemu istotnego dla europejskich lub krajowych zasobów. Priorytetowe będą projekty dedykowane ochronie	4p. – gatunki wymienione w dyrektywie ptasiej (załącznik 1) oraz siedliska i gatunki wskazane jako priorytetowe w dyrektywie siedliskowej (lista gatunków i siedlisk o szczególnym znaczeniu dla Wspólnoty wynikająca z załączników, zał.: 1 i 2 z dyrektywy siedliskowej);	3	12

³ „Projekty zintegrowane” oznaczają projekty wdrażające na dużą skalę terytorialną, w szczególności w wymiarze regionalnym, ponadregionalnym, krajowym lub międzynarodowym, strategię lub plany działań na rzecz środowiska i klimatu wymagane przez unijne przepisy prawne dotyczące środowiska lub klimatu, opracowane zgodnie z innymi aktami unijnymi lub opracowane przez organy państw członkowskich, przede wszystkim w obszarach dotyczących przyrody, w tym między innymi zarządzania siecią „Natura 2000”, wody, odpadów, powietrza, a także łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowywania się do nich, przy jednoczesnym zapewnieniu zaangażowania zainteresowanych stron, a także promowania skoordynowanego wykorzystania, przynajmniej jednego innego odpowiedniego unijnego, krajowego lub prywatnego źródła finansowania; (zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady UE nr 1293/2013 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007).

		<p>gatunków i siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, przygotowanych przez Polskę zgodnie z postanowieniami art. 17.1 Dyrektywy Siedliskowej, Polskiej Czerwonej Księgi Roślin i Zwierząt lub Czerwonych Listach gatunków.</p> <p>Jeżeli gatunek znajduje się zarówno w Raporcie, Czerwonej Księdze jak i Czerwonej Liście, punkty przyznawane są na podstawie oceny korzystniejszej.</p>	<p>3 p. – pozostałe gatunki lub siedliska (nie wskazane jako priorytetowe) wymienione w dyrektywie: siedliskowej (lista gatunków i siedlisk wynikająca z załączników do 1,2 i 4 z dyrektywy siedliskowej);</p> <p>2 p. – gatunki nie wymienione w dyrektywach: ptasiej i siedliskowej, ale wymienione w Czerwonej Księdze i/lub Czerwonej Liście;</p> <p>1 p. – gatunki nie wymienione w dyrektywach: ptasiej i siedliskowej oraz w Czerwonych Księgach i Listach, ale objęte prawną ochroną gatunkową w Polsce;</p> <p>0 p. – gatunki i siedliska nie wymienione w żadnym z powyższych dokumentów.</p>		
9.	Pogorszenie się stanu zachowania gatunku lub siedliska	<p>Dodatkowe punkty otrzymuje projekt, który ma na celu wsparcie gatunku lub siedliska, w przypadku którego w ciągu ostatnich sześciu 6 lat zaobserwowano pogorszenie stanu zachowania w skali kraju.</p> <p>Ocena stopnia pogorszenia się stanu zachowania gatunku lub siedliska prowadzona będzie na podstawie aktualnego raportu Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska <i>Stan Środowiska w Polsce</i> lub opublikowanych w innej formie wyników monitoringu przyrodniczego prowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, a w przypadku gatunków ptaków może być dodatkowo dokonana na podstawie <i>Czerwonej listy ptaków Europy</i>. W przypadku gatunku lub siedliska nie ujętego w ww. raportach ocena dokonywana będzie na podstawie dostępnych danych literaturowych (Wnioskodawca musi obowiązkowo wskazać źródło, na podstawie którego wykazuje, że stan zachowania gatunku lub siedliska się pogorszył).</p>	<p>1 p. – projekt ma na celu wsparcie gatunku lub siedliska, w przypadku którego w ciągu ostatnich 6 lat zaobserwowano pogorszenie stanu zachowania;</p> <p>0 p. – projekt ma na celu wsparcie gatunku lub siedliska, w przypadku którego nie wykazano w ciągu ostatnich 6 lat pogorszenia stanu zachowania.</p>	4	4
10.	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	<p>Ocenić podlega, czy planowane koszty są racjonalne i adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p> <p>Ocenić zostanie czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku ich braku z</p>	<p>3 p. – koszty działań standardowych (dla których jest możliwe określenie kosztów przeciętnych) zostały oszacowane racjonalnie, w stosunku do więcej niż 80 % kosztów zadań przyrodniczych nie ma zastrzeżeń w kontekście spodziewanych korzyści i jednocześnie koszt projektu jest wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>2 p. – koszty działań standardowych budzą wątpliwości (konieczność udzielenia wyjaśnień lub wdrożenia rekomendacji) lub/i w stosunku do</p>	3	9

		<p>ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych.</p> <p>W przypadku działań standardowych, dla których jest możliwe określenie kosztów przeciętnych (tj. m.in. zarządzanie, działania informacyjno-promocyjne, zakup sprzętu i wyposażenia), ocenie podlega również, czy projekt zapewnia optymalny stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do efektywnego wykorzystania środków UE.</p>	<p>20 % - 50 % kosztów zadań przyrodniczych istnieje konieczność uzasadnienia ich wysokości (konieczność wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – koszty planowanych działań w odniesieniu do powyżej 50 % wszystkich kosztów budzą wątpliwości (jest zbyt wysoki lub zbyt niski) w kontekście zaplanowanych celów (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>		
11.	Ponadregionalność projektu ⁴	<p>Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.</p>	<p>1 p. – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów:</p> <p>1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030)</p> <p>lub</p> <p>2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146).;</p> <p>lub</p> <p>3. Projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej,</p> <p>lub</p> <p>Projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii</p>	1	1

⁴ Horyzontalne kryterium merytoryczne I stopnia (przyjęte uchwałą KM 3/2015) – nie jest przedmiotem uchwały 23/2015 przyjmującej kryteria dla działania 2.4

			ponadregionalnej		
12.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) ⁵	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR 1 pkt - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.	1	2
Maksymalna liczba punktów					98

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

<u>Nr</u>	<u>Nazwa Kryterium</u>	<u>Opis Kryterium</u>	<u>TAK/NIE</u>
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

⁵ Horizontalne kryterium merytoryczne I stopnia (przyjęte uchwałą KM 3/2015) – nie jest przedmiotem uchwały 23/2015 przyjmującej kryteria dla działania 2.4

Typ projektu: Ochrona in-situ lub ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych

Podtyp: Wdrażanie działań o zasięgu ogólnokrajowym realizowanych na obszarach Natura 2000

Tryb wyboru: pozakonkursowy

Dodatkowe kryteria formalne

Nr	Nazwa Kryterium	Opis Kryterium	TAK/NIE
11.	Poprawność przygotowania <i>Planu realizacji projektu</i>	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania, a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Konieczność realizacji projektu w świetle obowiązujących dokumentów strategicznych	Ocenie podlega zgodność projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem <i>Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF)</i> .	
13.	Zasięg projektu	Kryterium uznaje się za spełnione jeżeli projekt ma zasięg ogólnokrajowy.	
14.	Zgodność projektu z dokumentami zarządczymi dla obszarów Natura 2000	Kryterium uznaje się za spełnione, jeśli zadania realizowane w ramach projektu dotyczą wdrożenia działań ochronnych określonych w przyjętych planach zadań ochronnych/planach ochrony/planach urządzania lasów dla obszarów Natura 2000.	
15.	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu tj. czy Wnioskodawca dysponuje ekspertami merytorycznymi z dziedziny objętej wnioskiem, którzy mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze lub czy Wnioskodawca deklaruje, iż zostaną oni zatrudnieni przed rozpoczęciem realizacji projektu. Ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.	

Kryteria merytoryczne I stopnia

Nr	Kryteria	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Max. punktacja
1.	Powierzchnia siedlisk objętych projektem	Ocenie podlega wielkość powierzchni siedlisk, na których prowadzona jest czynna ochrona.	5 p $\geq$ 20 000 ha; 3 p $\geq$ 10 000 ha i $<$ 20 000 ha; 2 p $\geq$ 5 000 ha i $<$ 10 000 ha; 1 p $\geq$ 1 000 ha i $<$ 5 000 ha; 0 p $<$ 1 000 ha.	3	15
2.	Ocena przyjętych rozwiązań pod kątem realizacji celów przedsięwzięcia	Ocenie podlega czy zaplanowane działania w całości wynikają z ustanowionych dokumentów zarządczych oraz czy występują elementy nieprzewidziane w tych dokumentach. Ocenie podlega również czy zaplanowane działania są wystarczające, uwzględniają wszystkie aspekty związane z potrzebami ochronnymi gatunków, siedlisk lub ich ekosystemów i pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu.	5 p. – całość zaproponowanych działań lub środków jest uzasadniona i wystarczająca dla osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia; 3 p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia (<15 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji); 1 p. – część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia (15 % - 30 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego), zachodzi potrzeba skorygowania zaplanowanego zakresu rzeczowego (wdrożenia rekomendacji); 0 p. – znaczna część zaproponowanych działań lub środków nie jest uzasadniona dla osiągnięcia efektu ekologicznego przedsięwzięcia (>30 % odnosząc wartość tych działań do kosztu całkowitego) i/lub zaplanowane działania są niewystarczające i nie pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji, usunięcia działań nieuzasadnionych).	3	15
3.	Komplementarność podejmowanych działań	Proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się w celu zagwarantowania efektywnej,	2 p. – $\geq$ 50 % kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 3 lat w przypadku ochrony gatunku lub w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony siedliska; 1 p. – $\geq$ 50 % kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony	2	4

		<p>kompleksowej i trwałej ochrony gatunków i siedlisk). Pod uwagę brane są działania przeprowadzane przed rozpoczęciem realizacji projektu, o ile podtrzymują pożądane efekty dla ochrony przyrody.</p> <p>O przyznaniu punktów decyduje wysokość udziału działań komplementarnych w kosztach projektu, pod warunkiem zaakceptowania ich kwalifikowalności.</p>	<p>gatunków lub w ciągu ostatnich 8 lat w przypadku ochrony siedlisk;</p> <p>0 p – < 50 % kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony gatunków lub w ciągu ostatnich 8 lat w przypadku ochrony siedlisk.</p>		
4.	Wykorzystanie w projekcie rozwiązań sprawdzonych w projektach wdrażanych w ramach instrumentu LIFE	Ocenie podlega czy proponowany projekt wykorzystuje rozwiązania o udowodnionej skuteczności zastosowane w ubiegłych latach w ramach projektów finansowanych z instrumentu LIFE.	<p>Projekt wykorzystuje rozwiązania z projektów LIFE:</p> <p>1 p. – tak;</p> <p>0 p. – nie.</p>	2	2
5.	Wykorzystywane materiały	<p>Ocenie podlega dobór materiałów użytych do realizacji przedsięwzięcia pod względem zapewnienia trwałości walorów przyrodniczych i bezpieczeństwa ludzi.</p> <p>W ramach działania preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie materiałów naturalnych⁶. Wykorzystanie innych materiałów jest dopuszczalne.</p>	<p>4p. – w ramach projektu materiały o charakterze naturalnym wykorzystywane są w stopniu maksymalnym (brak możliwości ich wykorzystania w większym stopniu);</p> <p>2p. – w ramach projektu przewidziano wykorzystanie materiałów naturalnych, jednakże istnieje możliwość ich wykorzystania w większym stopniu (możliwość wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – w ramach projektu nie przewidziano wykorzystania materiałów naturalnych, jednakże istnieje możliwość ich wykorzystania (możliwość wdrożenia rekomendacji).</p>	1	4
6.	Projekt stanowi element planu finansowego projektu zintegrowanego LIFE	Ocenie podlega czy proponowany projekt został uwzględniony w planie finansowym projektu zintegrowanego LIFE ⁷ .	<p>Projekt stanowi element planu finansowego projektu zintegrowanego LIFE:</p> <p>1 p. – tak;</p> <p>0 p. – nie.</p>	1	1

⁶ Materiały naturalne – materiały pozyskiwane ze źródeł naturalnych, których nie otrzymuje się w drodze syntezy chemicznej oraz innych złożonych procesów technologicznych.

⁷ „Projekty zintegrowane” oznaczają projekty wdrażające na dużą skalę terytorialną, w szczególności w wymiarze regionalnym, ponadregionalnym, krajowym lub międzynarodowym, strategię lub plany działań na rzecz środowiska i klimatu wymagane przez unijne przepisy prawne dotyczące środowiska lub klimatu, opracowane zgodnie z innymi aktami unijnymi lub opracowane przez organy państw członkowskich, przede wszystkim w obszarach dotyczących przyrody, w tym między innymi zarządzania siecią „Natura 2000”, wody, odpadów, powietrza, a także łagodzenia skutków zmiany klimatu i dostosowywania się do nich, przy jednoczesnym zapewnieniu zaangażowania zainteresowanych stron, a także promowania skoordynowanego wykorzystania, przynajmniej jednego innego odpowiedniego unijnego, krajowego lub prywatnego źródła finansowania; (zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady UE nr 1293/2013 z dnia 11.12.2013 r. w sprawie ustanowienia programu działań na rzecz środowiska i klimatu (LIFE) i uchylające rozporządzenie (WE) nr 614/2007).

7.	Ocena ryzyk	Ocena odnosi się do prawidłowości identyfikacji ryzyk projektu oraz trafności działań ujętych w planie zarządzania i przeciwdziałania ryzykom wskazanym w <i>Planie realizacji projektu</i> . Ocenione zostanie czy Wnioskodawca trafnie zidentyfikował najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanował adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka ich wystąpienia.	<p>5 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania;</p> <p>3 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu dostatecznym, jednakże rozwiązania nie są optymalne (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>1 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały niedostatecznie określone lub plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu niedostatecznym (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały błędnie określone, bądź nie zostały określone lub brakuje planu zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz uzupełnienia zidentyfikowanych braków).</p>	3	15
8.	Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu rzeczowego	<p>Ocenie podlega czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku braku takowych z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych stanowiących podstawę do określenia kosztów przeciętnych.</p> <p>Ocenione zostanie czy planowane koszty są adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p> <p>Ocenie podlega również czy projekt zapewnia lepszy stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do lepszego wykorzystania środków UE.</p>	<p>7 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest niski (od 60 % do 80 % kosztów przeciętnych) w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych i jednocześnie wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>5 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest przeciętny w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych (powyżej 80 % do 120 % kosztów przeciętnych);</p> <p>3 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) lecz uzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści środowiskowych;</p> <p>ALBO</p> <p>koszt uzyskania planowanego celu projektu jest zbyt niski (poniżej 60 % kosztów przeciętnych) i obciążony ryzykiem nieosiągnięcia planowanych korzyści środowiskowych;</p> <p>0 p. – koszt uzyskania planowanego celu projektu jest wysoki (powyżej 120 % kosztów przeciętnych) i nieuzasadniony w kontekście spodziewanych korzyści</p>	4	28

			środowiskowych (konieczność wdrożenia rekomendacji i obniżenia kosztów jednostkowych projektu).		
9.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) ⁸	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	Ocena zgodnie z następującą punktacją: 1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health. 2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR	1	2
Maksymalna liczba punktów					86

Wymagane minimum, aby projekt przeszedł ocenę merytoryczną I stopnia: 60 % maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania.

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

Nr	Nazwa Kryterium	Opis Kryterium	TAK/NIE
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenię podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

⁸ Horizontalne kryterium merytoryczne I stopnia (przyjęte uchwałą KM 3/2015) – nie jest przedmiotem uchwały 23/2015 przyjmującej kryteria dla działania 2.4

Typ projektu: Rozwój zielonej infrastruktury

Podtyp: Zwiększanie drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych o zasięgu lokalnym i regionalnym mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu

Tryb wyboru: konkursowy

Dodatkowe kryteria formalne

Nr	Nazwa Kryterium	Opis Kryterium	TAK/NIE
11.	Poprawność wykonania Planu realizacji projektu	Ocenie podlega zgodność uszczegóławiającego wniosek o dofinansowanie <i>Planu realizacji projektu</i> z instrukcją jego wykonania oraz wymogami formalnymi określonymi w ogłoszeniu o konkursie, a także czy treść jest spójna pod względem zawartych w nim podstawowych informacji.	
12.	Pozytywna opinia służb odpowiedzialnych za ochronę przyrody na obszarze na którym realizowany będzie projekt ⁹	Ocenie podlega czy zasadność realizacji projektu została potwierdzona przez właściwego dyrektora ochrony środowiska lub rady naukowej parku narodowego w przypadku projektów w parkach narodowych. Opinia powinna odnosić się do kwestii zgodności projektu i proponowanych przez wnioskodawcę działań z dokumentem <i>Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020 (PAF), Programem ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z planem działań na lata 2014-2020</i> oraz wskazywać na brak sprzeczności z zatwierdzonymi planami ochrony bądź planami zadań ochronnych obszarów chronionych lub programami ochrony gatunku lub siedliska.	
13.	Projekt mający na celu zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych lądowych i wodnych o zasięgu lokalnym i regionalnym mających znaczenie dla ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu	Projekt dotyczy działań mających na celu utworzenie, zachowanie lub udrożnienie korytarzy ekologicznych o zasięgu lokalnym i regionalnym, które zapewniają połączenia pomiędzy cennymi obszarami przyrodniczymi Polski i umożliwią migrację gatunków, zostało wskazane źródło klasyfikujące obszar realizacji projektu jako korytarz ekologiczny i wykazano konkretne potrzeby w zakresie ochrony różnorodności biologicznej i adaptacji do zmian klimatu.	
14.	Aktualność danych empirycznych wykorzystanych do uzasadnienia potrzeby realizacji przedsięwzięcia	Ocenie podlega czy wykorzystane do uzasadnienia realizacji projektu dane empiryczne (pozyskane w wyniku badań terenowych lub na podstawie dostępnej literatury fachowej) są aktualne tj. nie starsze niż 15 lat.	
15.	Zdolność organizacyjna Wnioskodawcy do realizacji projektu oraz przygotowanie instytucjonalne do wdrożenia	Ocenie podlega czy uprawdopodobnione jest sprawne wdrożenie projektu tj. czy Wnioskodawca dysponuje ekspertami merytorycznymi z dziedziny objętej wnioskiem, którzy mają doświadczenie w realizacji przedsięwzięć o podobnym charakterze lub czy Wnioskodawca deklaruje, iż zostaną oni zatrudnieni przed rozpoczęciem realizacji projektu. Ocena dotyczy również podmiotu upoważnionego do ponoszenia kosztów.	

⁹ Ocena dokonywana jest w oparciu o dodatkowy formularz wypełniany przez służby ochrony przyrody. Wzór formularza stanowi załącznik do regulaminu konkursu.

Kryteria merytoryczne I stopnia

Nr	Kryteria	Opis kryterium	Zasady oceny kryterium	Waga	Max. punktacja
1.	Znaczenie korytarza ekologicznego	<p>Ocenię podlega czy korytarz ekologiczny, którego dotyczą działania projektu, ma znaczenie regionalne lub lokalne, umożliwiając utrzymanie ciągłości, w tym migrację osobników gatunków chronionych, między cennymi przyrodniczo obszarami Polski.</p> <p>Wnioskodawca musi obowiązkowo wskazać źródło klasyfikujące obszar realizacji projektu jako właściwy korytarz ekologiczny.</p>	<p>2 p. – korytarz o znaczeniu regionalnym;</p> <p>1 p. – korytarz o znaczeniu lokalnym;</p> <p>0 p. – nie jest możliwe określenie statusu korytarza lub nie zostało wskazane źródło klasyfikujące korytarz ekologiczny.</p>	2	4
2.	Wpływ projektu na łączność istniejących korytarzy ekologicznych	<p>Ocenię podlega wpływ projektu na wzmocnienie funkcji kluczowych korytarzy ekologicznych. Za główne korytarze ekologiczne przyjmuje się korytarze¹⁰, których rolą jest zachowanie łączności siedlisk w skali międzynarodowej tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Korytarz Północny (KPn); • Korytarz Północno-Centralny (KPnC); • Korytarz Południowo-Centralny (KPdC); • Korytarz Zachodni (KZ); • Korytarz Wschodni (KW); • Korytarz Południowy (KPd); • Korytarz Karpacki (KK). 	<p>4 p. – projekt służy ochronie lub udrożnieniu korytarza/korytarzy głównych;</p> <p>2 p. – projekt służy ochronie lub udrożnieniu korytarza/korytarzy innych niż ww. korytarze główne, których przebieg i funkcje zostały wskazane w innym opracowaniu dotyczącym korytarzy ekologicznych w Polsce;</p> <p>0 p. – projekt służy ochronie lub udrożnieniu korytarza/korytarzy jednak nie zostało wskazane z jakiego opracowania dotyczącego korytarzy ekologicznych w Polsce wynika ich przebieg i funkcje.</p>	2	8
3.	Wpływ projektu na łączność obszarów Natura 2000	Ocenię podlega czy projekt pozwoli na poprawę łączności między obszarami Natura 2000.	<p>Projekt pozwoli na poprawę łączności między obszarami Natura 2000:</p> <p>1 p. – tak;</p> <p>0 p. – nie.</p>	2	2

¹⁰ Zgodnie z opracowaniem pt.: *Projekt korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000* autorstwa zespołu pod kierunkiem prof. W. Jędrzejewskiego (2005, Opracowanie wykonane dla Ministerstwa Środowiska w ramach realizacji programu Phare PL0105.02. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża).

4.	Znaczenie projektu dla potrzeb ochrony przyrody	<p>Wnioskodawca przedstawił konkretne potrzeby dotyczące zwiększenia, utrzymania drożności, odtworzenia lub zachowania właściwego stanu korytarzy ekologicznych, których dotyczy planowany projekt.</p> <p>Zdiagnozowane potrzeby są oparte na wiarygodnych danych empirycznych wraz ze wskazaniem źródeł informacji.</p>	<p>4 p. – działania dotyczą ochrony przyrody, uzasadnienie realizacji projektu oparto na wiarygodnych i aktualnych danych pozyskanych w wyniku badań terenowych lub na podstawie dostępnej literatury fachowej, nie starszych niż 5 lat;</p> <p>3 p. – działania dotyczą ochrony przyrody, uzasadnienie realizacji projektu oparto na wiarygodnych danych pozyskanych w wyniku badań terenowych lub w oparciu o literaturę przedmiotu bazującą na badaniach starszych niż 5 lat;</p> <p>0 p. – projekt dotyczy ochrony przyrody, ale uzasadnienie potrzeby jego realizacji jest niekompletne lub uzasadnienie nie uwzględnia wyników obserwacji terenowych (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>	5	20
5.	Adekwatność i trafność zaplanowanych zadań i metod ich realizacji	<p>Zaplanowane działania są adekwatne w stosunku do zdiagnozowanych potrzeb (w tym np. warunków terenowych, potrzeb ochronnych gatunków, siedlisk lub ekosystemów).</p> <p>Zaplanowane w ramach projektu działania oraz zastosowane metody są trafne i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów.</p> <p>Jeśli w projekcie zaplanowano działania o charakterze inwestycyjnym ocenie podlega dobór materiałów użytych do realizacji przedsięwzięcia pod względem zapewnienia trwałości walorów przyrodniczych i bezpieczeństwa ludzi, a także wpływu zastosowanych materiałów na środowisko oraz osiągnięcia zaplanowanego efektu.</p> <p>W ramach działania preferowane będą projekty zakładające wykorzystanie materiałów naturalnych¹¹. Wykorzystanie innych materiałów jest dopuszczalne.</p>	<p>4 p. – całość zaplanowanych zadań jest w pełni adekwatna do potrzeb i niezbędna z punktu widzenia realizacji założonych celów, a proponowane metody są w pełni trafne i zasadne, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) jest spójna z istniejącym zagospodarowaniem terenu, i wykorzystuje w maksymalnym stopniu materiały o charakterze naturalnym;</p> <p>3 p. – zaplanowane zadania są w pełni adekwatne do potrzeb i niezbędne z punktu widzenia realizacji założonych celów, ale proponowane metody nie są w pełni trafne i zasadne, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) nie w pełni odpowiada istniejącym warunkom w terenie, istnieje możliwość wykorzystania materiałów naturalnych w większym stopniu, zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji;</p> <p>2 p. – część zaplanowanych zadań i/lub metod nie jest w pełni adekwatna do potrzeb i niezbędna z punktu widzenia realizacji założonych celów, koncepcja planowanej infrastruktury (jeśli dotyczy) nie jest w pełni adekwatna do istniejących warunków w terenie, istnieje możliwość wykorzystania materiałów naturalnych w większym stopniu, zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji;</p> <p>0 p. – całość zaplanowanych zadań jest nieadekwatna do potrzeb i/lub zaplanowane działania/metody są niewystarczające i nie</p>	5	20

¹¹ Materiały naturalne – materiały pozyskiwane ze źródeł naturalnych, których nie otrzymuje się w drodze syntezy chemicznej oraz innych złożonych procesów technologicznych.

			pozwolą na osiągnięcie założonych celów projektu (konieczność wdrożenia rekomendacji).		
6.	Komplementarność podejmowanych działań	<p>Proponowany projekt jest spójny z wcześniejszymi i/lub aktualnie prowadzonymi działaniami w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska (tj. zapewnia ich wzajemne uzupełnianie się w celu zagwarantowania efektywnej, kompleksowej i trwałej ochrony gatunków i siedlisk). Pod uwagę brane są działania przeprowadzane przed rozpoczęciem realizacji projektu, o ile podtrzymują pożądane efekty dla ochrony przyrody.</p> <p>O przyznaniu punktów decyduje wysokość udziału działań komplementarnych w kosztach projektu, pod warunkiem zaakceptowania ich kwalifikowalności.</p>	<p>2 p. – $\geq 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 3 lat w przypadku ochrony gatunku lub w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony siedliska;</p> <p>1 p. – $\geq 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w ciągu ostatnich 5 lat w przypadku ochrony gatunków lub w ciągu ostatnich 8 lat w przypadku ochrony siedlisk;</p> <p>0 p – $< 50\%$ kosztów kwalifikowanych dotyczy działań komplementarnych w stosunku do działań prowadzonych w odniesieniu do danego obszaru, gatunku, siedliska.</p>	2	4
7.	Realność osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych	Zaplanowane efekty ekologiczne są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, projekt opiera się na działaniach o potwierdzonej skuteczności i trwałości. Wnioskodawca opisał, jakie są warunki osiągnięcia i utrzymania efektów projektu po jego zakończeniu i w jaki sposób zamierza uzyskać ten stan.	<p>2 p. – zaplanowane efekty ekologiczne zostały określone, są prawdopodobne do osiągnięcia i utrzymania, zidentyfikowano najbardziej prawdopodobne zagrożenia dla realizacji projektu i zaplanowano adekwatne sposoby minimalizacji ryzyka, wnioskodawca przedstawił kompletną listę i realistyczny harmonogram uzyskania wszystkich niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji;</p> <p>1 p. – osiągnięcie i utrzymanie efektów ekologicznych jest realne, ale identyfikacja zagrożeń i zaproponowane sposoby minimalizacji są niewystarczające lub/i przedłożona lista niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji jest niekompletna, lecz jest realne uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p.– osiągnięcie i utrzymanie efektów ekologicznych jest nierealne, efekty nie zostały określone, identyfikacja zagrożeń i zaproponowane sposoby minimalizacji są niewystarczające lub/i przedłożona lista niezbędnych dla realizacji projektu pozwoleń i decyzji jest niekompletna, nierealne jest uzyskanie wszystkich niezbędnych pozwoleń i decyzji (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>	3	6

8.	<p>Zagrożenia dla osiągnięcia oczekiwanych efektów ekologicznych</p>	<p>Ocena odnosi się do prawidłowości identyfikacji najbardziej prawdopodobnych zagrożeń dla realizacji projektu oraz adekwatności sposobów minimalizacji ryzyka ich wystąpienia ujętych w planie zarządzania i przeciwdziałania ryzykom wskazanym w Planie realizacji projektu.</p> <p>W ocenie kryterium zostanie w szczególności wzięta pod uwagę kwestia potencjalnej kolizji korytarzy ekologicznych z istniejącą lub planowaną infrastrukturą (w tym infrastrukturą transportową) i brak sprzeczności z uchwalonymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz status własności gruntu, na którym realizowany będzie projekt.</p>	<p>2 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania. Jednocześnie projekt nie jest sprzeczny z istniejącymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;</p> <p>1 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały niedostatecznie określone lub plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt został opracowany w stopniu niedostatecznym (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji). Jednocześnie projekt nie jest sprzeczny z istniejącymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin;</p> <p>ALBO</p> <p>czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały dobrze określone, a plan zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt zawiera optymalne rozwiązania. Brakuje jednak informacji nt. braku sprzeczności z istniejącymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (zachodzi potrzeba wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – czynniki ryzyka wraz z ich znaczeniem oraz prawdopodobieństwem wystąpienia zostały błędnie określone, bądź nie zostały określone lub brakuje planu zarządzania i przeciwdziałania ryzykom, które mogą negatywnie wpłynąć na projekt. Jednocześnie brakuje informacji nt. braku sprzeczności z istniejącymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub studiami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin (konieczność wdrożenia rekomendacji oraz uzupełnienia zidentyfikowanych braków).</p>	2	4
9.	<p>Ocena wysokości kosztów w stosunku do zakresu</p>	<p>Ocenię podlega, czy planowane koszty są racjonalne i adekwatne do planowanych działań i rezultatów.</p>	<p>3 p. – koszty działań standardowych (dla których jest możliwe określenie kosztów przeciętnych) zostały oszacowane racjonalnie, w stosunku do więcej niż 80 % kosztów zadań przyrodniczych nie ma</p>	3	9

	rzeczowego	<p>Ocenił zostanie czy Wnioskodawca dokonał kalkulacji przedstawianych kosztów w oparciu o racjonalne i obiektywne przesłanki oraz czy przedstawił metodykę szacowania kosztów wynikającą z powszechnie obowiązujących cenników lub w przypadku ich braku z ofert rozeznania rynku dostawców i wykonawców bądź innych dostępnych, rzetelnych (pochodzących z wiarygodnego źródła) danych porównawczych.</p> <p>W przypadku działań standardowych, dla których jest możliwe określenie kosztów przeciętnych (tj. m.in. zarządzanie, działania informacyjno-promocyjne, zakup sprzętu i wyposażenia), ocenie podlega również, czy projekt zapewnia optymalny stosunek kosztów do korzyści i przyczynia się do efektywnego wykorzystania środków UE.</p>	<p>zastrzeżeń w kontekście spodziewanych korzyści i jednocześnie koszt projektu jest wystarczający do osiągnięcia planowanego efektu;</p> <p>2 p. – koszty działań standardowych budzą wątpliwości (konieczność udzielenia wyjaśnień lub wdrożenia rekomendacji) lub/i w stosunku do 20 % – 50 % kosztów zadań przyrodniczych istnieje konieczność uzasadnienia ich wysokości (konieczność wdrożenia rekomendacji);</p> <p>0 p. – koszty planowanych działań w odniesieniu do powyżej 50 % wszystkich kosztów budzą wątpliwości (jest zbyt wysoki lub zbyt niski) w kontekście zaplanowanych celów (konieczność wdrożenia rekomendacji).</p>		
10.	Ponadregionalność projektu ¹²	<p>Zakres projektu jest zgodny z przyjętą przez Radę Ministrów strategią ponadregionalną oraz jest to przedsięwzięcie o rzeczywistym potencjale ponadregionalnym, tj. cechujące się wartością dodaną wynikającą z koncentracji na zadaniach wykraczających poza obszar województwa, istotnych dla rozwoju na szerszym obszarze.</p>	<p>1 pkt – spełnienie co najmniej jednego z czterech warunków będzie skutkowało przyznaniem 1 punktu przy ocenie projektu. Bez względu na to czy projekt spełnia jedno, czy więcej z przedmiotowych warunków, otrzyma zawsze tę samą liczbę punktów:</p> <p>1. przedsięwzięcie wynika ze strategii ponadregionalnej (tj. strategii przyjętej przez Radę Ministrów: Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej do 2020, Strategia Rozwoju Polski Południowej do roku 2020 Strategia Polski Zachodniej 2020, Strategia Rozwoju Polski Centralnej do roku 2020 z perspektywą 2030)</p> <p>lub</p> <p>2. projekt realizowany jest w partnerstwie z podmiotem z przynajmniej jednego innego województwa objętego strategią ponadregionalną. Partnerstwo rozumiane jest zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2014 poz. 1146).;</p> <p>lub</p> <p>3. Projekt realizowany jest na terenie więcej niż jednego</p>	1	1

¹² Horyzontalne kryterium merytoryczne I stopnia (przyjęte uchwałą KM 3/2015) – nie jest przedmiotem uchwały 23/2015 przyjmującej kryteria dla działania 2.4

			<p>województwa, przy czym co najmniej jedno z województw objęte jest strategią ponadregionalną oraz jest zgodny z celami strategii ponadregionalnej,</p> <p>lub</p> <p>4. Projekt jest komplementarny z projektem wynikającym ze strategii ponadregionalnej</p>		
11.	Zgodność projektu ze Strategią Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) ¹³	Sprawdzone jest, w jakim stopniu projekt jest zgodny lub komplementarny z celami Strategii Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego	<p>Ocena zgodnie z następującą punktacją:</p> <p>2 p. - projekty, które mają status flagowych projektów w ramach SUE BSR;</p> <p>1 p. - projekty przyczyniają się do osiągnięcia wskaźników, o których mowa w Planie działania UE dotyczącym Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego dla jednego z obszarów priorytetowych: Transport, Energy, Bio, Agri, Hazards, Nutri, Ship, Safe, Secure, Culture, Tourism, Health.</p>	1	2
Maksymalna liczba punktów					80

Dodatkowe kryteria merytoryczne II stopnia

<u>Nr</u>	<u>Nazwa Kryterium</u>	<u>Opis Kryterium</u>	<u>TAK/NIE</u>
14.	Wdrożenie rekomendacji	Ocenie podlega wdrożenie przez Wnioskodawcę rekomendacji zgłoszonych podczas oceny merytorycznej I stopnia.	

¹³ Horyzontalne kryterium merytoryczne I stopnia (przyjęte uchwałą KM 3/2015) – nie jest przedmiotem uchwały 23/2015 przyjmującej kryteria dla działania 2.4